

לשכת מנכ"ל העירייה

י"ב בחשוון תש"פ
10.11.2019

לכבוד
משרד הפנים,
המנהל לשלטון מקומי,
הגב עופרה ברכה – מנהלת אגף בכירה לביקורת
ברשויות המקומיות והממונה על החשבונות

ג.נ.,

הנדון: ביקורת רואה החשבון של משרד הפנים בעיריית בת ים לשנת 2018

1. מצ"ב התייחסות עיריית בת ים לממצאי הביקורת ולליקויים שהוצגו בדוח רו"ח של משרד הפנים לשנת 2018, כפי שמוצגים בדוח הביקורת בפרקים א-ג.
2. הנהלת העירייה פעלה לתיקון הליקויים המוצגים בדוח הביקורת, המסתכמים במספר מועט בלבד.
3. לכול הליקויים שהוצגו, הן בפרק ב והן בפרק ג, ניתנו תשובות מפורטות מאוד כבר בתשובתנו לדוח הטיוטה, שבחלקם גם מאוזכרים בדוח הביקורת.
4. זו תוצאה של התייחסות בכובד ראש לממצאי הביקורת שנערכה על ידכם, ושאיפה לפעול על פי כללי המנהל התקין.
5. הוועדה לענייני ביקורת התכנסה בתאריך 22.10.2018 לדיון בדוח רואה החשבון לשנת 2018, ולאחר מכן בתאריך 6.11.2019 דנה מועצת העיר בדוח ביקורת זה ובסיכום דיוני הוועדה לענייני ביקורת.
6. הדוח הכספי השנתי המבוקר לשנת 2018 נדון בישיבת מועצת העיר שהתקיימה ב- 6.11.2019.

לשכת מנכ"ל העירייה

בברכה,

יודפת אפק ארזי
מנכ"לית העירייה

- עותק לידיעה:
- ראש העירייה	- מר צביקה ברוט
- מנכ"ל משרד הפנים	- מר מרדכי כהן
- מנהל המנהל לשלטון מקומי, משרד הפנים, ירושלים	
- הממונה על מחוז ת"א, משרד הפנים	- גב כרמית פנטון
- סמנכ"ל פיתוח הון אנושי	- מר לאוניד סמוליאנוב
- גזבר העירייה	- מר חיים אברהם
- מבקרת העירייה	- גב נעמי נעים
- היועצת המשפטית	- עו"ד חנה כהן מוצן

עיריית בת ים
תשובות העירייה לדוח רואה החשבון
של משרד הפנים לשנת 2018

פרק א'

סעיף א' 6 - וועדות הרשות

כידוע, בסוף שנת 2018 התקיימו בחירות לרשויות המקומיות ובהוראת ראש העיר לשעבר הופסקו החל מחודש יולי 2018 ישיבות הוועדות השונות.

עיריית בת ים
תשובות העירייה לדוח רואה החשבון
של משרד הפנים לשנת 2018

פרק ב' – הממצאים העיקריים שהועלו בביקורת השנה

הסבר/סטטוס טיפול	עיקרי הממצאים שהועלו במהלך הביקורת	סעיף	עמ'	הנושא
<p>הוועדה להתקשרויות פועלת ביסודיות ומקבלת סדר יום מראש לפני כל ישיבה.</p> <p>נעשה הליך הצעות מחיר לכל פעולה של יועצים שהם פטורים ממכרז על פי תקנה 3(8) לתקנות המכרזים</p> <p>אנו עושים שימוש בשמות ממאגר היועצים השונים בהתאם לכל תחום ומבצעים הליך של הצעות מחיר.</p> <p>יש לציין כי שנת 2018 הייתה השנה הראשונה בה החלה לפעול ועדת ההתקשרויות, ואנו לומדים תוך כדי עבודה.</p> <p>היועצת המשפטית חברה בוועדת ההתקשרויות ונוכחת בכל הישיבות שלה, כך שעצם נוכחותה וחתירתה על הפרוטוקול, מהווה אישור לכך שמדובר בפטור ממכרז בהתאם לחוות דעת משפטית.</p> <p>אנו נקפיד להבא שהנושא יובא גם במסמך כתוב.</p>	<p>התקשרויות עם יועצים שלא בהתאם לחוזרי מנכ"ל משרד הפנים: בבדיקה של התקשרות העירייה עם שלושה יועצים נמצא כי העירייה אינה פועלת בהתאם להנחיות של חוזרי מנכ"ל בעניין זה בכך שנמצא כי עם יועץ אחד חודש הסכם התקשרות במהלך 2018 ללא אישור ועדת התקשרויות, בשתי התקשרויות עם יועצים שנעשו במהלך 2018 הוועדה אישרה את ההתקשרויות למרות שלא הוצגו בפניה חוות דעת משפטיות כתובות כי ההתקשרות פטורה ממכרז ובכל שלושת ההתקשרויות לא קבעה הוועדה ולא נימקה לפרוטוקול מדוע ההתקשרויות פטורות ממכרז (18-216). ראה עמ 28 פרק ד.2.4. סעיף 5.</p>	1	9	<p>רישום, דיווח כספי והתקשרויות</p>

עיריית בת ים
תשובות העירייה לדוח רואה החשבון
של משרד הפנים לשנת 2018

פרק ב' – הממצאים העיקריים שהועלו בביקורת השנה

הסבר/סטטוס טיפול	עיקרי הממצאים שהועלו במהלך הביקורת	סעיף	עמ'	הנושא
<p>עם כניסתה של ההנהלה החדשה, בוצעו שינויים בעבודת הוועדה וכיום כל התקשרות מאושרת בוועדה ונדרשת הצגה של טופס הכולל התייחסות משפטית.</p>				
<p>ההערה נכונה. אנו נוודא פרסומם של כלל הנושאים המתחייבים בתחום ועדת ההתקשרויות ובהתאם לנוהל משרד הפנים.</p>	<p>אי פרסום כל החלטות ועדת התקשרויות ודוח מציעים שהעירייה התקשרה עימם: העירייה אינה פועלת בהתאם לשקיפות הנדרשת בחוזרי מנכ"ל ואינה מפרסמת באתר האינטרנט שלה את כל החלטות ועדת התקשרויות, דוח המציעים שהעירייה התקשרה עימם לרבות סוג עבודה והיקף התקשרות וכמו כן לא פורסמה רשימת המציעים של "יועצים משפטיים" שהועדה אישרה (18-217). ראה עמ 28 פרק ד.2.4 סעיף 5.</p>	2	9	

עיריית בת ים
תשובות העירייה לדוח רואה החשבון
של משרד הפנים לשנת 2018

פרק ג' – מעקב אחר תיקון ליקויים

הליקוי	עמ'	סעיף	עיקרי הממצאים שהועלו	הסבר/סטטוס טיפול
ארנונה ומים	10	1	העירייה אינה יכולה להפיק דוח ניהול חייבים מארנונה ואגרות והיטלים אחרים הכולל טווח של סוג החוב וגילול לפי שנים (ראה נספח ג עמ 31).	הדבר נובע ממערכת מחשוב ישנה שפותחה באופן עצמאי. החל מנובמבר 2019 תחל לפעול בעירייה מערכת מטרופולינט, ואז ניתן יהיה לבצע הפקה של דו"ח הגיול, לגבי מידע שיוצר בה ממועד עלייתה לאוויר.
ביצוע התקציב הרגיל	10	2	מועצת העיר אישרה את התקציב הרגיל לאחר המועד הקבוע בחוק. (ראה ד.1.2 עמ 14).	היו קשיים בהכנת התקציב מפאת הגרעון המובנה של בת ים. התקיימו ישיבות עם משרדי הפנים והאוצר למציאת פתרונות ורק לאחר שאלו גובשו הוכן התקציב והוגש למועצת העיר.

עיריית בת ים
תשובות העירייה לדוח רואה החשבון
של משרד הפנים לשנת 2018

פרק ג' – מעקב אחר תיקון ליקויים

הליקוי	עמ'	סעיף	עיקרי הממצאים שהועלו	הסבר/סטטוס טיפול
	10	3	הועדה המקצועית לתמיכות אישרה את התבחינים לתמיכות באיחור ולא בהתאם למועד שנקבע בנוהל תמיכות של משרד הפנים.	ההערה נכונה. האיחור באישור התבחינים נבע מהשאלה האם יחולקו תמיכות בשנה זו. נמנענו מלקבוע תבחינים טרם קבלת ההחלטה בעניין והאישור התקציבי לכך ולפרסמם ברבים, על מנת לא ליצור ציפיות שווא בקרב הזכאים לתמיכות אלו.
מערך השכר והעסקת עובדים	10	4	בידי אגף מינהל ומשאבי אנוש בעירייה אין תקן כח אדם, כולל הגדרת תפקידים וטווח דרגות לכל תפקיד.	קיבלנו את הערת המבקר ואנו נכין תקן כ"א בעירייה.
נושאים אחרים	10	8	לא הומצאה לנו עדות לקיומם של חוזי שכירות עבור כל הנכסים המושכרים למוסדות ללא כוונת רווח.	מדובר בנכסים שהושכרו למוסדות ללא כוונת רווח לפני שנים רבות והיעדרם של חוזי השכירות הינו היסטורי. כיום פועלת העירייה להסדרת השימוש בנכסי העירייה, בהתאם לתוצאות סקר נכסים מקיף ביותר שנערך על ידי חברת סקרים. במקרים בהם המחזיק בנכס לא

עיריית בת ים
תשובות העירייה לדוח רואה החשבון
של משרד הפנים לשנת 2018

פרק ג' – מעקב אחר תיקון ליקויים

הסבר/סטטוס טיפול	עיקרי הממצאים שהועלו	סעיף	עמ'	הליקוי
<p>יענה לדרישות העירייה, תפעל העירייה לסילוקו מהנכס. במקביל לסקר זה, מבצעת העירייה מזה מספר שנים תהליך של הקצאות הנכסים לעמותות ללא כוונת רווח בהתאם לנוהל משרד הפנים. עמותות שלא יפעלו בהתאם לנוהל זה יפוננו מהנכסים העירוניים. העירייה התקשרה עם יועץ למיפוי נכסי העירייה והמלצות להסדרת הנכסים.</p>				
<p>העירייה מבצעת את התהליך המשפטי הדרוש לקבלת סימוכין לבעלות העירייה לגבי הנכסים הרלוונטיים ופעלה עד היום לרישום של עשרות נכסים. פעילות זו מתבססת גם על פי תוצאות סקר הנכסים שהסתיים לאחרונה. בחלק מהנכסים מדובר על נכסים</p>	<p>לא הומצאו לנו סימוכין לבעלות העירייה על נכסי מקרקעין של העירייה.</p>	9	11	

עיריית בת ים
תשובות העירייה לדוח רואה החשבון
של משרד הפנים לשנת 2018

פרק ג' – מעקב אחר תיקון ליקויים

הליקוי	עמ'	סעיף	עיקרי הממצאים שהועלו	הסבר/סטטוס טיפול
				שנמסרו לעירייה בשנות ה - 70 מידי קבלני בניין בתמורה לתשלום מס השבחה. אי לכך התהליך המשפטי נמשך מספר רב של חודשים. חלקם הגדול של נכסים אלו הינם רשומים ע"ש מדינת ישראל – נתקיימו פגישות עם רמ"י להסדרת הנושא.
	11	10	העירייה אינה עורכת סקר סיכוני ביטוח ובהתאם את קביעת היקף הכיסוי הביטוחי הנדרש.	ההערה נכונה. העירייה פרסמה קול קורא לביצוע סקר זה בהתאם לנוהל ההתקשרויות החדש של משרד הפנים, ועתה משנבחרו זוכים, יבוצע הסקר.
	11	12	העירייה רשמה הוצאות ישירות בקרן מקרקעין בשנת 2016 סך של 18,510 אלפי ש"ח ובשנת 2017 סך של 1,767 אלפי ש"ח ששולמו לתאגיד עירוני עבור שיווק וניהול מתחמי דיור בקרקעות חומות של עיריית	בכול הנוגע לכספים שהתקבלו ממכירת מקרקעין ואשר לגביהם שולמה לחברת חוף בת ים תקורה בשיעור של 7% מהיקף העסקה, וזאת בגין פעולות שיווק ומיתוג שבוצעו על ידה נציין כי מתווה

עיריית בת ים
תשובות העירייה לדוח רואה החשבון
של משרד הפנים לשנת 2018

פרק ג' – מעקב אחר תיקון ליקויים

הסבר/סטטוס טיפול	עיקרי הממצאים שהועלו	סעיף	עמ'	הליקוי
<p>זה של מכירה – והעברת עמלה לחברה הינו מתווה המקובל על משרד הפנים, ואף אושר על ידו במספר עסקאות מכירת מקרקעין שבוצעו בעבר (ראה למשל אישורי משרד הפנים מיום 3.11.2013 חברת מבנים ונתיבים בע"מ, מיום 6.6.17 - מעונות הסטודנטים - הסכם חכירה, ומיום 26.5.14 - זיגדון).</p> <p>החברה פעלה על דעתה של העירייה בעניין זה ובאישור משרד הפנים. בחלק מהשנים היה לעירייה היתר מאת משרד הפנים, לעשות שימוש בכספים שהתקבלו ממכירת מקרקעין לתקציב השוטף, וזאת כחלק מתוכנית שהותוותה על ידי משרד הפנים, ולכן גם נימוק זה יש בו כדי להסביר העברת כספים</p>	<p>בת ים (מעונות סטודנטים, דיור בר השגה להשכרה ודיור מוגן), שעיקרן עבור הכנסות עתידיות שטרם נתקבלו בעירייה, במקום לאשר זאת במסגרת תקציב בלתי רגיל.</p>			

עיריית בת ים
תשובות העירייה לדוח רואה החשבון
של משרד הפנים לשנת 2018

פרק ג' – מעקב אחר תיקון ליקויים

הליקוי	עמ'	סעיף	עיקרי הממצאים שהועלו	הסבר/סטטוס טיפול
				לחברת חוף בת ים מכוח אותה עמלה שנקבעה בחוזה.
	11	13	תאגיד עירוני, חברת חוף בת ים ליזמות ופיתוח בע"מ, עורך את דוחותיו הכספיים באיחור רב. טרם נערך דוח לשנת 2018, טרם אושר דוח לשנת 2017 ודוח כספי לשנת 2016 נערך ואושר באיחור רב ביום 11/2017. תאגיד עירוני נוסף, החברה לתרבות פנאי וספורט בת ים בע"מ, טרם ערך ואישר את הדוחות הכספיים ליום 31.12.2018.	החברה לתרבות פנאי וספורט – הדוח הכספי לשנת 2018 הוגש ואושר. ליקוי זה תוקן וההתייחסות תוקנה.
רישום, דיווח כספי והתקשרויות	11	14	אין אפשרות בעירייה להוציא כרטיס הנהלת חשבונות שבו מפורטים כל הפרטים הדרושים ביחד. כגון מס פקודה, תאריך רישום, תאריך ערך, תאור מפורט של הפעולה, מספר הזמנה, מס חשבונית, חשבון נגדי, סכום החשבון ויתרה. כמו כן, המערכת הממוחשבת של הנהלת החשבונות	כול הפרטים הנדרשים קיימים במערכת הפיננסית הממוחשבת וניתן להפיקם בשני דוחות. יש מגבלת מקום למספר השדות שניתן להפיק דוח ממוחשב ולא ניתן לכלול בו את כול הפרטים. לפיכך, יש לפצלו לשני דוחות. מעבר לכך, העירייה אינה זקוקה לדוח זה ולא

עיריית בת ים
תשובות העירייה לדוח רואה החשבון
של משרד הפנים לשנת 2018

פרק ג' – מעקב אחר תיקון ליקויים

הסבר/סטטוס טיפול	עיקרי הממצאים שהועלו	סעיף	עמ'	הליקוי
<p>נדרשה לספקו לגורם כלשהו. ההערה תמוהה משום שהעירייה מפיקה כרטיס הנהלת חשבונות סטנדרטי הכולל את כול הנתונים הנדרשים – תאריך ערך, סכום חובה, סכום זכות, פרטים, אסמכתה, מספר פקודה, חשבון נגדי.</p> <p>מדובר בכרטיס סטנדרטי לכול דבר ועניין, וכרטיסים בפורמט זה נשלחו לרואה החשבון בפורמט pdf.</p> <p>בנוסף, הדבר נובע ממערכת מחשוב ישנה שפותחה באופן עצמאי. החל מ 1.1.19 החלה לפעול בעירייה מערכת מחשוב חדשה של חברת מטרופולינט אשר מאפשרת לבצע את הדרישות מהמערכת כפי שעלה בביקורת.</p>	<p>אינה מאפשרת מתן דוחות השוואתיים שנתיים, קבצי יצוא לאקסל ו-pdf ברמת המשתמש.</p>			

עיריית בת ים
תשובות העירייה לדוח רואה החשבון
של משרד הפנים לשנת 2018

פרק ג' – מעקב אחר תיקון ליקויים

הסבר/סטטוס טיפול	עיקרי הממצאים שהועלו	סעיף	עמ'	הליקוי
<p>יו"ר הוועדה התפטרה ביום 6.7.16. העירייה פנתה במס פניות למשרד הפנים על מנת שיינתנו הנחיות למינוי יו"ר וועדת ביקורת חליפי כאשר כל חברי האופוזיציה מתנגדים למינוי. מענה ניתן רק ביום 22.8.18, מהממונה על המחוז, כי יש לפעול על פי הוראות סעיף 149ג(2) לפקודת העיריות (נוסח חדש).</p> <p>מועצת העיר מינתה בתאריך 9.5.2018 יו"ר לוועדת הביקורת בהתאם להנחיות משרד הפנים. (פרוטוקול מספר 87/18)</p> <p>דיון ראשון בוועדה התקיים בחודש יולי 2018.</p> <p>(ראה התייחסות העירייה - עמ 8 לדוח הביקורת המפורט).</p>	<p>ועדת הביקורת בעירייה לא פעלה תקופה ארוכה. החל מיולי 2016 ועד לדצמבר 2018 התקיים דיון אחד בלבד שדן בנושא אחד בלבד מדוחות מבקרת הפנים שפורסמו בשנים אלה. דוחות משרד הפנים מ – 2015 לא נדונו. דוחות מבקר המדינה ככל שהתייחסו לעיריית בת ים לא נדונו מ – 2015 ואילך.</p>	15	11	מנגנוני בקרה וביקורת פנימית

עיריית בת ים
תשובות העירייה לדוח רואה החשבון
של משרד הפנים לשנת 2018

פרק ג' – מעקב אחר תיקון ליקויים

הסבר/סטטוס טיפול	עיקרי הממצאים שהועלו	סעיף	עמ'	הליקוי
לאחר הבחירות לרשויות המקומיות נבחרה ועדה לענייני ביקורת, אשר בימים אלו מסיימת לדון בדוח מבקרת העירייה לשנת 2017, ותחל הדיונים בדוח 2018. ליקוי זה תוקן וההתייחסות תוקנה.				
בעבר היו 4 קבלני מסגרת בתחום הפיתוח ולא ביצענו התמחרות, היות וחילקנו את העבודה לקבלנים לפי איזורים. בחודשים האחרונים איננו מבצעים התמחרות היות ונשארנו רק עם קבלן פיתוח אחד. בימים אלה מפורסם מכרז חדש להגדלת מאגר קבלני הפיתוח בעיר.	העירייה הזמינה עבודות מתוך מאגר הקבלנים שזכו במכרז מסגרת עבודות בניה פיתוח אחזקה ושיפוצים", כאשר בחירתם נעשית ללא מבחן הצעות עם קבלנים אחרים במאגר וללא יישום תנאי המכרז לגבי אופן חלוקת העבודה בין קבלני המסגרת.	16	11-12	ביצוע תקציבי פיתוח